

ПОЛІПШЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ – ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВOSTІ

Романенко Н.В., к.т.н.

Національний університет харчових технологій

За визначенням Міжнародної організації праці (МОП), компанії, де впроваджені системи управління охороною праці, мають кращі показники як з безпеки, так і з продуктивності, ніж ті, що не мають таких систем. На сьогоднішній день великі світові організації, що входять до системи аграрно-промислового комплексу (АПК) вже зробили свій вибір на користь поліпшення охорони праці, який ґрунтується на економічних засадах, коли вкладання коштів у профілактику безпеки виробництва є більш вигідним, ніж відшкодування збитків потерпілим.

Не є винятком і вітчизняні підприємства харчової промисловості. Наприклад, на Київському маргариновому заводі проведено заходи щодо можливості впровадження системи контролю за безпекою робочих місць Елмері [1]. Дана система дає змогу відслідкувати найважливіші фактори, що впливають на безпеку праці. Також АТ «Імперіал Тобакко Продакшн Україна», ІП «Кока-Кола Беверіджиз Україна», корпорація «Оболонь» сертифіковані на відповідність вимогам європейських стандартів виробничої безпеки та охорони здоров'я.

Незважаючи на певні досягнення у розвитку охорони праці, в Україні ще багато питань чекають на вирішення. За даними останніх років для харчової промисловості характерні високі показники рівня травматизму. За результатами державного статистичного спостереження питома вага нещасних випадків (пов'язаних і непов'язаних з виробництвом), що сталися під час виробництва харчових продуктів у 2016 році склала 4 %, що на 0,3 % більше ніж у 2014 р. [2-4]. Також співвідношення загальної кількості потерпілих від нещасних випадків до кількості смертельно травмованих відрізняється у декілька десятків разів від світового, що свідчить про прихований травматизм. Проведений автором аналіз даних матеріалів спеціального розслідування нещасних випадків на виробництві України за 2010–2016 рр. свідчить про те, що майже 72 % нещасних випадків, що трапляються на підприємствах харчової промисловості пов'язані з організаційними причинами, 19 % - з технічними, 9 % - з психофізіологічними. Серед організаційних причин найпоширенішими є невиконання вимог інструкцій з охорони праці та порушення технологічного процесу. Щодо технічних та психофізіологічних причин, то серед них переважають відповідно конструктивні недоліки, недосконалість, недостатня надійність засобів виробництва та особиста необережність.

Проведений огляд наукових праць свідчить про те, що у свій час проблематика виробничого травматизму у галузях АПК неодноразово розглядалась вітчизняними вченими. Підвищений інтерес до зазначеної галузі є закономірним, з огляду на той потенціал і значення, що вона має для забезпечення продовольчої безпеки. Разом з цим технологічні процеси виробництва продукції є надзвичайно різноманітними та багатогранними. Вони пов'язані з широким застосуванням високопродуктивних технічних засобів і технологій та потребують постійного контролю з боку науковців і спеціалістів у галузі охорони праці.

З метою поліпшення безпеки праці у харчовій галузі необхідно проводити подальше впровадження сучасних принципів управління охороною праці, які дають змогу ідентифікувати виробничі небезпеки й оцінити спричинені ними ризики. Так званий ризикоорієнтований підхід передбачено міжнародними документами з охорони праці, зокрема, стандартами серії OHSAS 18000, настановчим документом МОП про систему управління охороною праці (ILO OSH-2001), Директивами Євросоюзу, національними стандартами системи безпеки праці (ССБП). Вимоги міжнародних та європейських організацій виконуються державами на добровільних засадах, але саме їхнє впровадження

може стати складовою стратегічного планування підприємства, і розглядатись як ефективна інвестиція в підприємство, яке піклується про безпеку, здоров'я та майбутнє своїх працівників.

Література

1. Фандеєв О. Оцінюємо ризики легко й ефективно // Науково-виробничий журнал «Охорона праці». – 2017. – №6. – С. 12.
2. Травматизм на виробництві у 2014 році: Статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистики України, 2015. – 120 с.
3. Травматизм на виробництві у 2015 році: Статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистики України, 2016. – 120 с.
4. Травматизм на виробництві у 2016 році: Статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистики України, 2017. – 102 с.